

Kennis- en adviescentrum Het Oversticht ontwikkelt lesmateriaal voor erfgoededucatie. Een aantal voorbeelden vindt u in deze erfgoededucatie uitgave.

erfgoededucatieprojecten

Educatieve cultuurhistorische @tlas Hardenberg

Begin 2005 heeft de gemeente Hardenberg het initiatief genomen om de 'Cultuurhistorische @tlas Hardenberg' een vaste plek te geven in het onderwijs. Het Oversticht, Kunst & Cultuur Overijssel, IJsselgroep en 10 basisscholen uit de gemeente werkten samen aan de educatieve versie van de @tlas. Zo ontstond een geïntegreerd lespakket bestaande uit een bronnenboek (de cultuurhistorische @tlas) en een bijbehorende internetsite voor de uitwisseling van lesstof, die door en voor docenten is gemaakt.

De kracht achter deze educatieve @tlas is dat docenten uit de gemeente Hardenberg zelf zorgen voor inbedding hiervan. De @tlas is een belangrijke leerstofbron waar leerlingen op diverse manieren mee aan de slag kunnen.

In eerste instantie werken de docenten aan het vak geschiedenis, later ook aan andere vakken. De leerstof in de huidige geschiedismethoden is geordend in een tiental thema's of tijdperken, variërend van 'Tijd van jagers en boeren' tot 'Tijd van de televisie en de computer'. Het lesmateriaal wordt verspreid via de website www.erfgoededucatie.eu.

Het Oversticht zorgt dat alles technisch feilloos loopt en dat de @tlas van een kwalitatief hoog niveau blijft. Het ontwikkelde format voor de educatieve versie van de cultuurhistorische @tlas Hardenberg is zo gemaakt, dat het ook in andere gemeenten kan worden gevuld. Zo is iedereen te ontwikkelen atlas maatwerk, gebaseerd op de wensen van de scholen. Diverse gemeenten hebben al belangstelling getoond.

Horen, zien en doen op Erve Woldhuis

Met de totstandkoming van het depot voor historische bouwmaterialen op Erve Woldhuis, ziet RIBO kansen om deze locatie uit te bouwen tot een centrum voor behoud van en educatie over materieel erfgoed.

Het RIBO heeft daarom het initiatief genomen om een erfgoed educatieproject te ontwikkelen voor leerlingen van het basis en VMBO onderwijs, met als titel 'Horen, zien en doen'. Dit project wordt door Het Oversticht in samenwerking met RIBO ontwikkeld.

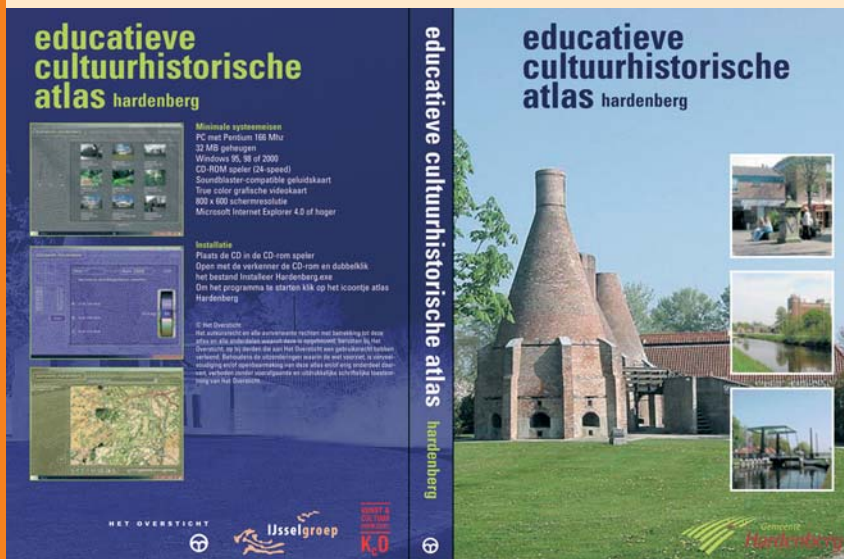
Kennis van de ruimtelijke inrichting en de geschiedenis kunnen bijdragen aan een positieve waardering en actieve inzet voor het behoud en de ontwikkeling van de eigen omgeving van kinderen. Om de identiteitbepalende (streekeigen) bouwwerken in stand te houden en zo nodig (geheel) te restaureren zijn vaklieden nodig die met historische bouwmaterialen kunnen bouwen. RIBO wil daarin investeren.

Het 'Horen zien en doen'- lesprogramma biedt leerlingen de mogelijkheid actief kennis te maken met de diverse facetten van restauratie in de bouw.

Het lesprogramma bestaat uit een 'gereedschapskist', waarin alle informatie en leermiddelen zitten die docenten en leerlingen nodig hebben om aan de slag te kunnen. Elk onderdeel heeft een praktijk- en een theoriecomponent.

Het hoogtepunt van het programma is het bezoek aan Erve Woldhuis waar de leerlingen hun kennis van de theorie in praktijk kunnen brengen.

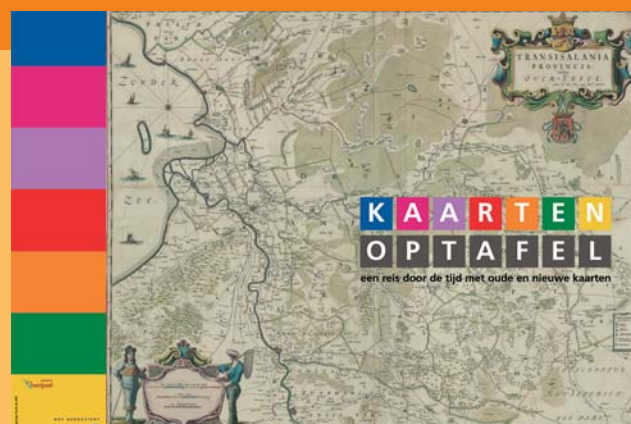
En natuurlijk is er de hoop, dat jongeren zo door het onderwerp gegrepen worden, dat ze zich voor het restauratievak als leerling zullen melden.

Meer informatie over 'HOREN, ZIEN EN DOEN' op Erve Woldhuis:
www.ribo.nl
e-mail: mbellers@ribo.nl

Een reis door de tijd, met Kaarten op Tafel

erfgoededucatieprojecten

Kaarten op Tafel is een nieuw, digitaal lespakket ontwikkeld door Het Oversticht. Het is bedoeld voor de groepen zeven en acht van het basisonderwijs en de klassen één en twee van het voortgezet onderwijs. In juni 2006 is 'Kaarten op Tafel' officieel gepresenteerd door gedeputeerde Jan Kristen in het Historisch Centrum Overijssel te Zwolle. Iedere basisschool en middelbare school in Overijssel heeft toen een gratis exemplaar van het lespakket ontvangen.

De eigen omgeving speelt een belangrijke rol in de leef- en belevingswereld van kinderen. Historische kaarten kunnen iets vertellen over de achtergrond van een bepaalde plek, iemands verleden en iemands identiteit. Het lespakket 'Kaarten op Tafel' neemt leerlingen als het ware mee op een reis door de tijd. Met de komst van de internetpagina www.overijsselinkaart.nl zijn de historische kaarten van de Provincie Overijssel digitaal beschikbaar gekomen. Via deze website kunnen op vrij eenvoudige wijze duizenden (historische) kaarten van Overijssel worden geraadpleegd. De kaarten kunnen een prachtige bron van leerstof in het onderwijs zijn en daarom heeft Het Oversticht samen met verschillende partners het lespakket 'Kaarten op Tafel' ontwikkeld.

Het lespakket

'Kaarten op Tafel' bestaat uit zeven opdrachtbladen en een docentenhandleiding. Eén opdrachtkaart is één afgeronde les. Tijdens elke les staat een andere historische kaart centraal. Zo komen onder andere provinciekaarten, kadastrale kaarten, topografische kaarten vanaf 1850 en de atlas van Kuypers in de lesstof aan bod. Door het maken van de opdrachten krijgen de leerlingen op een praktische manier kaartvaardigheden aangeleerd en leren ze met elkaar samenwerken. Het lespakket kan eenvoudig ingepast worden in bestaande aardrijkskunde- en/of geschiedenislessen en is grotendeels lesstofvervangend.

Samenwerking

Om het lespakket aan te laten sluiten op de wensen en behoeften van het onderwijs heeft Het Oversticht het lespakket ontwikkeld in nauwe samenwerking met diverse scholen en andere instellingen, zoals de lerarenopleiding van de Hogeschool Windesheim, leerkrachten uit het beoogde onderwijsveld, de Provincie Overijssel, de Overijsselse Bibliotheek Dienst, Historisch Centrum Overijssel, Kunst & Cultuur Overijssel, Stads- en Athenaeum Bibliotheek Deventer en het Van Deinste Instituut.

Zo is 'Kaarten op Tafel' een lespakket geworden dat vooral door het onderwijsveld is ontwikkeld. Het sluit dan ook goed aan bij de moderne manier van leren: snel en efficiënt informatie zoeken. U kunt het lespakket downloaden van onze website: www.oversticht.nl, of van de website www.erfgoededucatie.eu

Meer informatie over ERFGOEDUCATIEPROJECTEN van Het Oversticht op te vragen bij:
Hélène Meelissen
Henk Middag
T 038 - 421 32 57